

KUUSAMO

Kohteen nimi: **Ikkunusjoki**

MJ-rekisteritunnus: 1000019906

Määrittely: Panssarieste (puolustusvarustukset /panssariesteet)
Korsu (puolustusvarustukset /taistelukaivannot)
Louhos (raaka-aineen hankintapaikat, louhokset)

Peruskartta: 4524 02 SAAPUNKI

Panssariesteiden kaava-alueella olevan osuuden keskikohta:

ETRS-TM35FIN-tasokoordinaatit N 7326379, E 601796
Koordinaatit (YKJ): p = 7329444, i = 3602010, z = 300

Louhos:

ETRS-TM35FIN-tasokoordinaatit N 7326549, E 601510
Koordinaatit (YKJ): p = 7329614, i = 3601723, z = 285

Korsu 44:

ETRS-TM35FIN-tasokoordinaatit N 7326513, E 601810
Koordinaatit (YKJ): p = 7329578, i = 3602024, z = 300

Kohteet sijaitsevat Kuusamon kirkolta noin 10 km pohjoiseen Ikkunuksen luoteisen Matalaselän pohjoispuolisella kankaalla Mustalampeen laskevan Ikkunusjoen koillispuolella. Kohde tarkastettiin Ikkunus – Jokelan ranta-asemakaavan arkeologisen selvityksen yhteydessä.

Kohteet kuuluvat alueella olevaan Salpalinjaan, johon kaikkiaan kolme korsua, panssarieste ja estekivilouhos. Tässä käsitellään vain kaava-alueella olevat kohteet, este ja louhos, sekä aivan kaavan pohjoisreunan tuntumassa oleva korsu. Yllä on ilmoitettu rakenteiden keskikoordinaatit. Panssarieste on merkitty peruskartalle. Se koostuu noin 1,5 metriä korkeista kivilohkareista, jotka muodostavat 2-3 kiveä leveän nauhamaisen esteen poikki kankaan. Esteen pääsuunta on pohjoisesta etelään.

Samaisen kankaan luoteisosassa on kivilouhos, jonka kiviaines on sama kuin esteissä ja jossa havaitut kallioon poratut räjäytysreiät vastaava läpimitaltaan estekivissä olevia porajälkiä. Kyseessä siis on estekivilouhos, mikä todetaan myös Salpalinjan inventointiraportissa. Louhoksen halkaisija on kuutisenkymmentä metriä ja sen syvyys yli puolenkymmentä metriä. Louhokselle johtaa tie lännestä. Louhoksen länsipuolella on myös pieni betonijalusta ja taisteluhauta.

Mainittavaksi tulee vielä niukasti kaava-alueen ulkopuolelle jäävä korsu (salpalinjainventoinnin numero 44), joka sijaitsee estekiveyksen pohjoisosan länsipuolella. Korsu on sodan jälkeen räjäytetty.

Muinaisjäännösrekisterissä näiden sotahistoriallisten kohteiden rauhoitusluokkaa ei ole määritelty, joten niiden huomioiminen kaavassa on tapauskohtaisesti harkittava.

Kohde tarkastettu 12–13.9.2012

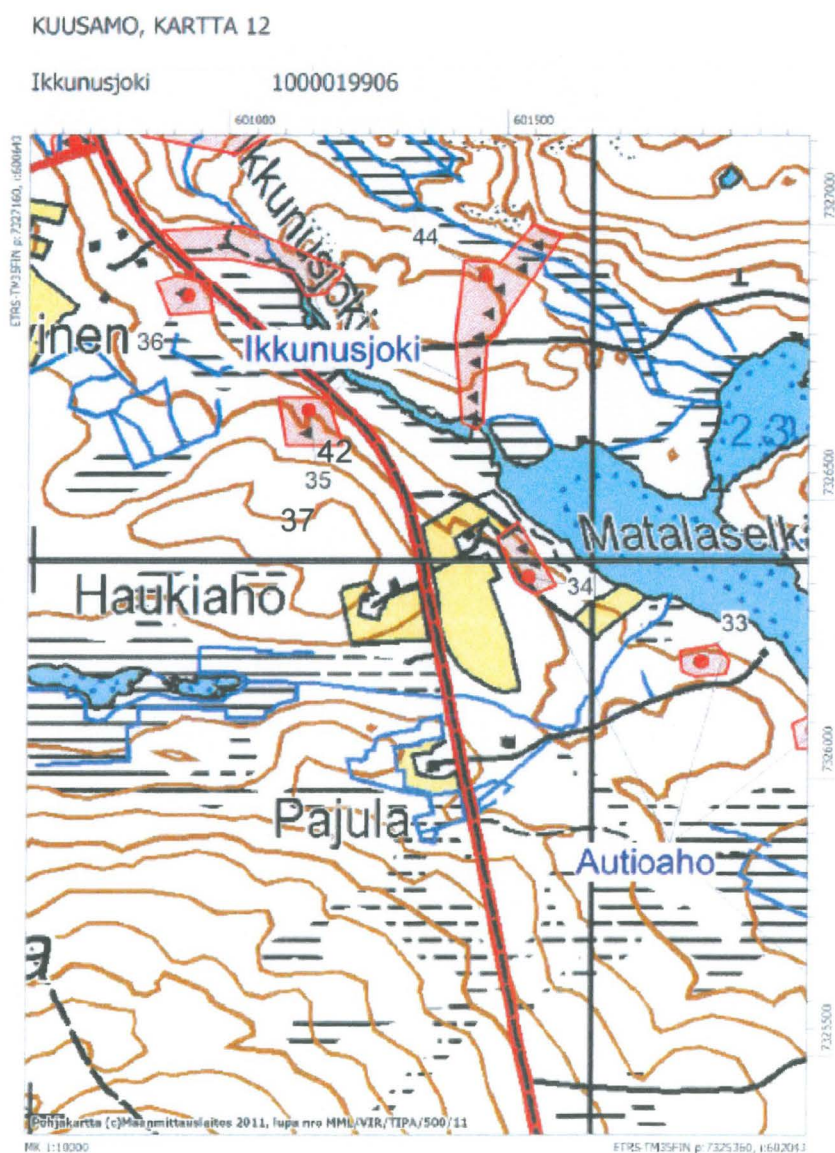
Aiemmat tutkimukset: Inv. 2011 Lagerstedt (Salpalinja. Sotahistoriallisten kohteiden arkeologinen inventointi 2009–2012. Inventointiraportti. Museovirasto, Kulttuuriympäristön hoito, arkeologiset kenttäpalvelut. Raportti löytyy sähköisenä osoitteesta: http://kulttuuriymparisto.nba.fi/netsovellus/rekisteriportaali/mjhanke/read/asp/r_hanke_rapo_det.aspx?HANKE_ID=9611

Kuvat: PPM DG VH 7:2012:17:01–05

Oulussa 27.9.2012

Mika Sarkkinen M.S.

Mika Sarkkinen
tutkija
Pohjois-Pohjanmaan museo

Kartta: J. Lagerstedt: Salpalinja. Sotahistoriallisten kohteiden arkeologinen inventointi 2009–2012. Kuusamo, kartta 12.